

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KIRKEHISTORISKE SAMLINGER,

FJERDE RÆKKE,

UDGIVNE AF

SELSKABET FOR DANMARKS KIRKEHISTORIE

VED

HOLGER FR. RØRDAM,

DR. PHIL., SOGNEPRÆST.

FJERDE BIND.

KJØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS UNIV. BOGHANDLER G. E. C. GAD.

THIELES BOGTRYKKERI.

1895--97.

Skibspræster

fra Kong Frederik den Tredjes Tid.

Ved H. D. Lind.

Nærværende Fortegnelse kan betragtes som en Fortsættelse og et Supplement til den »Catalogus« over Skibspræster 1610—1670, som er forfattet af Universitetspedel Peder Muus, og som findes trykt i Kirkehistoriske Samlinger 3. Række V, 345 f. Vore Kilder ere — foruden de under Teksten nævnte — især de saakaldte Klædekammerregnskaber, der vise Lønnings-Udgiften til Søetatens Personale. Aarstallet for Vedkommendes Deposits er, for saa vidt det har ladet sig udfinde, anført efter Birket Smith, Københavns Universitets Matrikel I.

1. Aksel Jakobsen Sandby blev i Juni 1644 Student fra Slagelse Skole; ordineredes 26 Marts 1651 som Sognepræst i Tersløse - Skællebjerg. Afsat 10 Nov. 1653 for Lejermaal med Formandens Enke, med hvem han var trolovet¹⁾. 1657 dukker han op som Skibspræst, og 13 Jan. 1658 faar han den sædvanlige Tilladelse til at kaldes til et ledigt Præstekald, naar det kan ske paa lovlig Vis²⁾.

2. Andreas Hansen Fabricius skal være født 1615 og nævnes 1653 som Skibspræst paa »Trefoldighed« (med

¹⁾ Wiberg, Præstehistorie III, 305, hvor han vistnok urigtig kaldes Sundby.

²⁾ Sjællandske Registre Nr. 24, Fol. 144 (i Rigsarkivet).

130 Dlr.s Løn) og 1654 paa »Pelikanen«; ogsaa 1657—60 fungerer han om Bord, det sidstnævnte Aar atter paa »Trefoldighed«; i denne Stilling var han »udi adskillige Krigsoccasioner og Perikler geraaden«. Han boede paa Gammel Mønt i København, hvor han ejede et Hus. I 1660 blev han kaldet til Sognepræst i Gamborg; men da Præstegaarden her var ødelagt, og han manglede Rejsepenge, bad han Kongen (17 Sept.) om noget af sit Tilgodehavende. Uagtet han allerede 21 Apr. havde modtaget hele 50 Dlr. af de ved Dr. Povl Moth til Søstaten indsamlede Penge, befalede det Rentemestrene 19 Sept. at lade ham faa »noget« af, hvad der kunde tilkomme ham. I Gamborg kom han i Naadensaaret i Strid med en tidligere afdød Formands Enke angaaende Enkepensionen, som han, sandsynligvis af Trang, nægtede at udbetale hende; 1661 gik der Dom i Sagen, og Præsten fik Tilhold om at betale Enken, hvad der tilkom hende. Han døde 7 Nov. 1670¹⁾.

3. Hr. Anders Jørgensen, som i 1649 fik noget Klæde udleveret fra Klædekamret, er maaske Holmens Kirkes gamle Degn, der var i Tjeneste 1628—42 og ganske vist havde været Skibspræst, men ikke i Frederik III.s Tid²⁾.

4. Hr. Avgustinus var en afsat Præst, som havde faaet Oprejsningsbrev og nu boede i Aarhus. Trods al Protest blev han 1657 udtaget til Skibspræst. Hans Hustru levede som »klog Kone« af at aarelade og kurere Folk; hun nævnes 1671 som Enke³⁾.

5. Bendiks Sommer (Benedictus Severinus) blev i Maj 1636 Student fra Odense Skole. Han skal i 8 Aar have været Sognepræst i Holme-Tranbjerg, men gik omtr. 1650 fra Forstanden og maatte opgive sit Embede; dog

¹⁾ O. Nielsen, Københavns Diplomatarium I, 761. III, 462. Kirkeh. Saml. 2 R. V, 323 f. 3 R. V, 591. Sjællandske Tegnelser XXXV, 698 f.

²⁾ Lind, Kristian IV og hans Mænd paa Bremerholm, 430.

³⁾ Hübertz, Aktst. om Aarhus II, 148 f. 194. 246.

genvandt han atter sit Helbred. 13 Juli 1666 lod B. Sørensen sig høre i Bremerholms Kirke for Holmens Provst, 4 Skibskaptejner og 2 Skippere, der skulde bedømme, om han havde Gaver til at være Skibspræst; og fra nu af opføres »Hr. Bendiks Sommer« i denne Egenskab; 1667 sejlede han vist med »Forgyldte Fisk«. Men 2 Marts 1670 udbetaltes der hans Efterleverske 10 Dlr. til hans Begravelse¹⁾.

6. Daniel Jakobsen, — maaske den D. J. Koff, som 26 Febr. 1627 immatrikuleredes fra Næstved Skole, — var 1631—33 Kapellan i Toreby, men maatte ved egen Brøde forlade denne Stilling. 6 Febr. 1649 fik han Kongebrev paa at være Skibspræst fra 1 Maj næstefter at regne, og 26 Juni opnaaede han et andet Brev, der lød paa, at han før nogen anden maatte befordres til et ledigt Kald. Formentlig har han faaet et andet »Brød«, thi 1 Maj 1650 forløves han som Skibspræst²⁾.

7. Hr. Hans Davgbjerg. 3 Febr. 1669 tilskrev Kongen Admiralitetskollegiet, at han havde antaget Hr. H. D. til Skibspræst med Løn som de andre Skibspræster, hvorfor Kollegiet skulde indføre ham i Holmens Rulle³⁾.

8. Hans Nielsen Faxe (Strandbo) havde været Skibspræst i Kristian IV.s Tid fra c. 1637. Den 9 Sept. 1650 fik Lensmanden paa Hald Befaling om at give ham hans sædvanlige Besolding, 130 Dlr., af Lensindtægterne, indtil han kunde blive forfremmet til Kald. Forfremmelsen lod dog vente paa sig, uagtet der baade 12 Dec. 1656 og 28 Apr. 1658 udgik kongelige Skrivelser til Fyns Biskop om at hjælpe ham til et Præstekald eller Kapellani, eftersom Kongen gerne saa ham befordret; der udstedtes ogsaa 28 Apr. 1658 Anvisning for ham paa 130 Dlr. aarlig af Nyborgs Lensindtægter, at hæve, indtil han opnaaede det forventede Kald. Men næste Aar kaldtes den »fordums

1) Wiberg I, 662. Holmens Kirkebog.

2) Wiberg III, 315, Sjællandske Registre 22, 128. 207.

3) Sjællandske Tegnelse XXXVIII, 618.

Skibspræst« af Døden og begravedes 4 Sept. i Holmens Kirkes Urtegaard¹⁾.

9. Hr. Hans Sørensen sejlede 1653 som Skibspræst i 6 Maaneder og 1654 nogen Tid med Skibet »Victoria« (se Nr. 11).

10. Mag. Hans Thomesen Schow (ell. Roskilde) blev Student 9 Dec. 1612, Magister 1619 og Rektor i Landskrone. Han var 1623 allerede kaldet til Kapellan ved Frue Kirke i København, da det opdagedes, at der var raderet i et af hans Testimonier. Han blev derfor relegeret. Efter Prins Christians Forbøn fik han 1630 atter sine tabte akademiske Rettigheder. 1639 ordineredes han til Skibspræst. Sendtes ved Befaling af 9 Sept. 1650 til Riberhus Len for at hæve sin Besolding der. Siden høre vi intet om ham før 1662, da »Mag. H. S., forrige Skibspræst, hans Efterleverske« 2 Sept. faar 10 Dlr. af Klædekamret, formodentlig til hans Jordefærd²⁾.

11. Hr. Hans. 22 Dec. 1667 jordedes i Urtegaarden ved Holmens Kirke »Hr. Hans, en gammel Præst, af Kvæsthuset, [som] i mange Aar [har] ligget«. Hvis han har været Skibspræst, kunde der enten tænkes paa Hans Mogensen eller paa Hans Mikkelsen. — 9 Sept. 1652 fik Statholder Joakim Gersdorf Ordre om at tildele hæderlig og vellært Hr. Johannes, forrige Slotspræst paa Hammershus, saadan aarlig Besolding, Løn og Kostpenge, fra 1 Maj at regne, som de andre Skibspræster nyde, hvorimod han skulde være betænkt at lade sig bruge som saadan, hvor og naar hans Tjeneste behøvedes³⁾.

12. Henrik Johansen Morville var født i Sorø 1649 og blev 8 Avg. 1666 immatrikuleret fra Sorø Skole.

¹⁾ Sjællandske Tegnelser XXXI, 393. (Lind, Frederik III's Søstat, 35). Lind, Kristian IV etc. 424. Kirkehist. Saml. 2 R. V, 677. 3 R. I, 424 ff. 501 f. Holmens Ligbog.

²⁾ Lind, 425. Sj. Tegn. XXXI, 393.

³⁾ Holmens Ligbog. Lind, 427. 424. Sjællandske Tegnelser XXXII, 378. Hr. Johannes er maaske Hr. Hans Sørensen, vor Nr. 9.

Da Skibet »Færø« i 1668 skulde udsendes til Ostindien, udvirkede Admiralitetet 26 Sept. en kgl. Befaling til Holmens Provst, »at han den Student, som for Præst med »Færø« var antagen, til Præst skulde ordonnere, for at Skibet ikke skulde blive opholdt«. 15 Okt. udbetaltes der ham 10 Dlr. til Køjeklæder o. a., uagtet »Færø« allerede 10 Okt. havde forladt Københavns Red. Over hele Udrejsen førte Morville Journal, som endnu er bevaret; han vendte hjem med »Mageløs« i Avg. 1672. I 1670 skal han (i Ostindien?) have giftet sig med sin første Hustru, som dog døde kort efter. Ved at ægte Formandens Enke blev han (1673) Sognepræst i Kjøng i Fyn, hvorfra han 1687 forflyttedes til Herslev-Viuf; her døde han 1688¹⁾.

13. Jens Kristensen er vist den J. K. Mammen fra Randers Skole, som blev akademisk Borger 19 Juni 1660. Uagtet Betegnelsen »Hr.« udtrykkelig angiver ham som forud ordineret, kunde han dog ikke undgaa i 1666 at lade sig høre for de 7 Censorer i Holmens Kirke; men da hans Gaver befandtes tilstrækkelige, blev han Skibspræst, og hans Besolding »angik« 1 Juni 1666 og endtes 3 Apr. 1667. Maaske er det ham, som senere blev Kapellan i Middelfart og Kavslunde (1675) og som døde der 1696, 53 Aar gl.²⁾.

14. Kjeld Jensen Slagelse var Student fra Slagelse Skole og immatrikuleredes 22 Juli 1647. Ved en Prøveprædiken i Nørre Alslev Kirke 1652 viste han, der da var Huslærer, et »uforskammet Gemyt«, saa at han fik sig en Provsteretssag paa Halsen. — 28 Maj 1665 befaledes det Sjællands Biskop at ordinere Studiosus K. J. S. til Præst paa St. Thomas i Vestindien. Han kom derover med den tidligere fra Svenskekrigen bekendte Kaperkaptejn Erik Nielsen Smidt (eller Vestindiefarer) og skal have været

1) Admiralitetets Korrespondanceprotokol. C. Bruun, Curt S. Adelaer 290 f. 412. Wiberg I, 612. Kirkeh. Saml. I, 476.

2) Holmens Kirkebog, Wiberg II, 406.

Præst paa St. Thomas til 1668. — 20 Okt. 1671 afsejlede han atter til Vestindien med Skibet »Færø«, som paa Rejsen udstod hæftige Storme og led Havari. Sygdom opstod om Bord, og Præsten faldt som Offer for den (25 Apr. 1672). Han har bl. a. udgivet: »God Havn, en livsalig Vejviser ved tvende sikre Piloter: Ordet og Bønnen, for alle søfarende til en god Havn.« (Kbh. 1670)¹⁾.

15. Klavs Lavritsen Fris, — maaske den K. L. Kærteminde, som indskreves i Universitetets Borgerbog 21 Okt. 1633, — havde været Skibspræst siden 1641; han sendtes i 1650 til Bergenhus Len, af hvis Lensindtægter hans Besolding skulde udbetales ham. Han var i Virksomhed som Skibspræst baade 1653 og 1654, da han var forordnet om Bord paa »Justitia«²⁾.

16. Kristen Jensen Brun sejlede 1652 med »Graa Ulv« fra Apr. til Sept. og var ogsaa 1653 til Søs. Næste Aar sejlede han med »Sofia Amalia«. 1666 blev han Sognepræst paa Endelave og døde der 1689³⁾.

17. Mag. Kristen Maltesen var født 1603 i Halmstad, dimitteredes fra Lunds Gymnasium 1625 (14 Marts), blev 1637 Magister og 1644 Skibspræst. I Regnskaberne skrives Navnet ofte »Mattiasen«, men Benævnelsen »Magister« viser, at det er den samme Person, der menes. 1650 sendtes han til Odense og fik 9 Sept. sin Besolding anvist af dette Lens Indtægter. 1648 var han til Søs og ligeledes 1653, da han fungerede om Bord i »Frederik«. 5 Sept. 1654 jordedes han paa Holmens Kirkegaard, 50 Aar, 9 Mdr. og 4 Dage gl., og 3 Okt. s. A. begravedes hans Hustru, Anna Frederiksdatter, ligeledes fra Halmstad, 53 Aar og 9 Mdr. gl.⁴⁾.

¹⁾ Kirkehist. Saml. 2 R. V, 668 f. 3 R. V, 350. Sjæll. Tegn. XXXVII, 279. Personalhist. Tidsskr. 2 R. VI, 26 f. Bibliotheca Danica, I, 446. Worms Lexikon III, 383.

²⁾ Lind, 426. Sjæll. Tegn. XXXI, 393.

³⁾ Lind, 427. Wiberg, I, 317.

⁴⁾ Holmens Ligbog. Lind, 427. Sj. Tegn. XXXI, 393. (Frederik III's Sæstat, 77).

18. Kristen Markussen Humble, født i Karleby paa Falster, deponerede fra Sorø Skole 28 Jan. 1653. I en Ansøgning af 1 Sept. 1670 beretter han, at han først har været Skibspræst paa »Oldenborg«, og derpaa haft et uselt Kapellani i Finmarken, hvor han i 1¹/₂ Aars Tid har tjent Guds Navns Helliggørelse i Fattigdom, Hunger, Nøgenhed og anden Elendighed, sammen med sine mange smaa Børn. 13 Sept. 1670 fik han saa Sørvær (Sørens) Kald i Finmarken. Siden blev han Præst i Skjold i Christianssand Stift¹).

19. Kristen Mortensen Riber havde vist Tilnavnet »Daureus« og sendtes 25 Maj 1646 fra Ribe Skole til Universitetet. I Maj 1653 fik han som Forskud paa sin Skibspræste-Løn Penge til en Præstekjole og sejlede derpaa med »Tre Kroer«.

20. Kristen Nielsen sejlede Juli—Okt. 1656 med »Norske Løve« for Maanedsgage (6 Dlr. maanedlig). 1657 vilde Kongen »lade Holmens Provst til Efterretning vide«, at Hr. K. N. 13 Juni var antaget til Skibspræst, formodentlig paa Aarsløn. Han var da ogsaa ude d. A.²).

21. Kristen Pedersen Lerup var Skibspræst i 1652, da han sejlede med »Spes«, og i 1653 fra Apr. til Okt., da han sejlede med »Sofia Amalia«³).

22. Lave Hansen (Vemmeløse) var Student fra Slagelse Skole og immatrikuleredes 4 Febr. 1630. Han sejlede i over ¹/₂ Aar i 1653 som Maanedsskibspræst med »Hannibal« og i 1656 fra Juli til Okt. med »Lindormen«.

¹) D. Thrap, Efterretn. om nordenfjeldske Præster i Slutn. af 17. Aarh., i (Norsk) Luthersk Ugeskrift 4 Række 1891 Nr. 21. Barfod, Den falst. Gejstlh. I, 162.

²) Sjæll. Tegn. XXXV, 81.

³) Var det ham, som 1661—66 var Sognepræst i Gjørding-Vemb-Bur? (Wiberg I, 326). — Hr. Kristen Rytzer (Ryszer) døde 1674 og blev 30 Sept. stille hensat i Holmens Kirke. 1669 var Hr. K. R.s Hustru Kirstine Nielsdatter afgaaet ved Døden; hun begravedes 27 Juli i samme Kirke om Aftenen (Holmens Ligbog). Er her Tale om en Skibspræst?

I 1658 blev der udbetalt ham 1 Maanedes Kostpenge, og 5 Okt. udgik den kgl. Befaling, at han skulde have sin forrige Skibspræstebesoldning for hele den Tid, han gjorde Tjeneste paa Københavns Volde. 16 Marts 1659 begravedes han dernæst i Holmens Kirkes Urtegaard, 52 Aar og 4 Mdr. gl.¹⁾.

23. Mag. Lave Kristensen (Malmø) var en af de ældre Skibspræster fra Kristian IV.s Tid; 1625 havde han taget Magistergraden. Befalingen af 9 Sept. 1650 anviste ham at hæve Besoldingen af Aarhus Lens Kasse. 1653 fo'r han endnu med »Norske Løve«, men senere omtales han ikke²⁾.

24. Lavrits Jensen Varbjerg blev 1640 Student fra Københavns Skole og immatrikuleredes 3 Juni. Han fungerede dernæst som Rektor i Saksøbing og fik maaske Exspektancebrev paa Ringkøbing-Rindom Sognekald, men har da atter, formodentlig ved egen Skyld, mistet denne Benaadning. 6 Juli 1655 fik han dog kgl. Tilladelse til at lade sig høre i et ledigt Kald. Næste Aar er han saa Maaneds-Skibspræst paa »Graa Ulv« fra Juli til Okt. 20 Juni 1657 faar Holmens Provst Underretning om, at Hr. L. J. V. er antaget til (Aars-)Skibspræst. Ligeledes ses det, at han 1659 har været i Tjeneste, da det 24 Maj befaledes Holmens Viceadmiral Jørgen Bjørnsen at akkommodere ham paa et Orlogsskib, der manglede en Præst; ved Krigenes Ophør har han vist faaet sin Afsked. 19 Jan. 1660 skulle Rentemestrene give ham noget af hans resterende Besoldning, enten i Penge eller i Varer; 18 Juni skulle Rentemestrene gøre Afregning med ham, og 24 Juni befales det dem at betale ham alt, hvad Kongen er ham skyldig. Betalingen skete dog kun langsomt; baade 1663 og 1664 faar den »forrige Skibspræst« Afdrag paa sit Tilgodehavende³⁾.

¹⁾ O. Nielsen, Kbh. Dipl. V, 509. Holmens Ligbog.

²⁾ Sj. Tegn. XXXI, 393. Lind, 421.

³⁾ Wiberg II, 622. Sjæl. Registre 23, 619. Sjæl. Tegn. XXXIV, 98. XXXV, 230. 612. 781. 784.

25. Lavrits Larsen Rhodius, Student fra Helsingør 3 Nov. 1651, var 1656 Skibspræst paa et kurlandsk Skib, som skulde til Vestindien. Da Kongen i Svenskekrigen brugte netop et kurlandsk Skib i sin Marine, og da det i et Kongebrev af 4 Febr. 1661 anføres, at Hr. L. R. har bevist Kongen og Riget sin tro Tjeneste i forleden Fejdetid, kan han vist med Rette anføres blandt Frederik III.s Skibspræster. Han blev Kapellan paa Frederiksborg og endte som Sognepræst i Vestenskov - Kappel, hvor han døde 1707¹⁾.

26. Mikkel Hansen (Vinding) var Student fra Roskilde Skole (immatriculeredes 23 Juni 1645) og ordineredes 29 Febr. 1652 som Kapellan i Snøde - Stoense. Som Kapellan blev han i Krigsaaret 1657 udkommanderet som Skibspræst med Flaaden; men 14 Dec. befaledes det Biskoppen over Fyns Stift at tilholde M. H.s Sognepræst, at han skulde tage M. H. til sig igen som Kapellan, indtil han kunde blive akkommoderet paa anden Maade, da det ikke var Kongens Mening, at M. H. skulde miste sin Kapellanplads, fordi han den Sommer betjente Flaaden. 1660 blev han Sognepræst i Aastrup (Morsby) paa Falster, hvor han døde 1672²⁾.

27. Mikkel Lavritsen fra Helsingørs Skole immatriculeredes 16 Maj 1653. Hans Besolding som Skibspræst »angik« 28 Sept. 1666 og endtes 28 Marts 1667; ogsaa 1669 fik han nogen Betaling og har da vel været i Fart; dog er det ikke rimeligt, som Muus angiver, at han skulde være sendt til Ostindien 1666; thi selv om det maaske har været paatænkt at udsende et Skib til Dansborg d. A., saa har Krigsforberedelserne hindret Udførelsen af denne Plan³⁾.

¹⁾ Kirkehist. Saml. 2 R. III, 170. V, 694 f. 3 R. II, 325 f. IV, 369 f. V, 350. Wiberg III, 530.

²⁾ Wiberg I, 60. III, 154. Kirkeh. Saml. 2 R. V, 694. Rørdam, Hist. Saml. og Studier I, 538 ff. 547 ff.

³⁾ Kirkehist. Saml. 3 R. V, 350.

28. Mikkel Rasmussen fra Helsingørs Skole immatrikuleredes 28 Sept. 1628, ordineredes 17 Marts 1641 og var siden den Tid Skibspræst. 1650 blev han »forskrevet« til Agershus Len, hvor han skulde oppebære sin Løn hos Statholderen Hannibal Sehested. Befalingen herom (af 9 Sept. 1650) maatte gentages 19 Febr. og 4 Marts 1652, thi paa Grund af »den Forandring, der var sket i Norge«, da Sehested maatte nedlægge Statholderembedet, havde M. R. slet intet bekommet af sin Løn. Samtidig skete den Forandring med ham selv, at han modtog en midlertidig Ansættelse som Hjelpepræst »paa Moss og i Rygge Sogn«, da den Mand, som var kaldet til dette Embede, endnu ikke havde opnaaet den lovlige Alder, 25 Aar. Saalænge M. R. betjente Kaldet, skulde han ikke have Besolding som Skibspræst, men en billig Løn af Kaldets Indtægter, »dog, at han sig med samme sin Tjeneste udi Kaldet forholder, som det sig bør, om han den bevilgede Benaadning længere vil nyde«. Endnu 1661 kalder han sig Skibspræst og synes altsaa ikke at være kommen i en bedre Livstilling¹).

29. Mogens Olufsen fra Københavns Skole blev akademisk Borger 22 Juli 1647. 20 Juni 1657 antoges han til Skibspræst, hvilket mældtes Holmens Provst; men han har, efter Regnskaberne at dømme, ikke tjent længere end denne Sommer. 1672 blev han Sognepræst i Elmelunde og døde 1690²).

30. Morten Lavritsen (Vinding) ordineredes 5 Okt. 1655 som Kapellan i Hvedstrup-Fløng; men da han viste sig opsætsig mod sin Sognepræst Hans Olufsen, og da Kongen havde befalet Kapellaner at gøre Tjeneste om Bord, kunde M. L. ikke undgaa 1657 at komme ud med Kongens Flaade, bl. a. paa »Sorte Rytter«. Men han fik

¹) Lind, 426. Sj. Tegn. XXXI, 393. Norske Rigsregistranter X, 384. 387. 391. Indkomne Breve til Rentekamret.

²) Sj. Tegn. XXXIV, 98, Wiberg I, 312.

Oprejsning 2 Aar efter, da han blev Sognepræst i Hans Olufsens Sted, og han døde i Hvedstrup 1676¹⁾.

31. Niels Andersen Kræmer (Cramerus) fra Randers Skole immatrikuleredes 21 Dec. 1646. Klædekamret udbetalte 10 Sept. 1657 et Beløb til Studiosus N. A. til Anskaffelsen af en Præstekjole. 9 Apr. 1658 fik Rente-mestrene den Ordre, at hæderlig og vellærde N. A. K. maatte faa (Aars-)Besolding som de andre Skibspræster²⁾.

32. Niels Hansen var i Juli 1645 kommen »ad classem«. 1650 sendtes han til Stavanger Len for der (i Følge Bef. af 9 Sept.) at nyde sin Besolding af Lens-indtægterne, men i Okt. 1653 havde han hele 1½ Aars Løn til gode, hvorfor der 14 Okt. maatte udgaa en kgl. Ordre om Betalingen af denne Rest. Men allerede Sept. 1652 sejlede han med Kongens Skibe, og 1653 vides han at have været om Bord paa »Justitia« og »Spes«³⁾.

33. Niels Jørgensen havde i sine yngre Dage været i Norge og er maaske den N. J. Norvagus Alb(urgi) natus, som immatrikuleredes fra Aalborg Skole 24 Apr. 1626. Han var Skibspræst i et længere Tidsrum, men med Afbrydelser; sidste Gang antoges han 1 Maj 1647, men 3 Juni s. A. døde han, og hans fortjente Løn udbetaltes hans Efterleverske⁴⁾.

¹⁾ Wiberg I, 707.

²⁾ Sj. Tegn. XXXIV, 490. Muus har Datoen 19 Sept., hvilken vist er Ordinationsdagen, men hans Aarstal »1655« maa da forandres til 1657. (Kirkeh. Saml. 3 R. V, 350). — N. A. K. maa ikke forveksles med Mag. Niels Andersen, der ogsaa »havde ladet sig finde til fælleds Defension mod Fjenden«. 28 Okt. 1653 fik Mag. N. A. Tilladelse til at lade sig kalde efter Ordinantsen; denne Tilladelse fornyedes 6 Sept. 1660. (Sj. Reg. 23, 447. 24, 656). Kirkehist. Saml. 2 R. IV, 446 f.

³⁾ Lind, 427. Sj. Tegn. XXXI, 393. Norske Rigsregistr. XI, 72. Det er maaske den N. H., som 1661 blev Sognepræst i Hjerm-Gimsing-Venø. (Wiberg I, 627).

⁴⁾ Lind, 422.

34. Niels Lavritsen Vedberg var Søn af kgl. Skibskaptejn Lavrits Nielsen og immatrikuleredes maaske 26 Maj 1652. — 15 Juli 1666 lod Studiosus N. L. sig høre i Holmens Kirke til Aftensang for de 7 Censorer, der skulde bedømme hans Gaver; han ordineredes derpaa 1 Avg., og 2 Avg. »angik« hans Besolding som Skibspræst, men endtes 2 Marts 1667; ogsaa 1668 modtog han dog Betaling. S. A. blev han Kapellan i Hammer-Lundby og 1670 i Korsør-Taarnborg, men forsvinder efter nogle Aars Forløb og er formodentlig bleven afsat¹⁾.

35. Peder Jørgensen Torsk skal være udgaaet med Skibsflaaden 4 Juli 1656, men det er ikke fundet bekræftet af Regnskaberne. Han ordineredes vist ogsaa først i 1657 som Feltpræst ved Ulrik Kristian Gyldenløves Regiment. Senere blev han Præst i Frederiksodde og døde 1685²⁾.

36. Peder Kristensen Juel (Fjeldsted) er født 1593, immatrikuleredes 10 Juni 1613 og har i det seneste været Skibspræst fra 1630. 1650 sendtes han til Malmøhus Len at hæve sin Løn der, men allerede 1653 nyder han sin Besolding af Klædekamret og har altsaa genoptaget sin Virksomhed som Skibspræst. 1656 sejler han 1½ Maaned (til 30 Avg.) for Maanedsløn med »Hannibal«, men først 1662 omtaler Regnskaberne ham igen, da der udbetaltes ham et Afdrag paa hans Tilgodehavende. 11 Maj 1664 begravedes Skibspræst P. K., 71 Aar gl., fra Holmens Kirke og 11 Okt. s. A. hans Efterleverske Bodil Mortensdatter, ligeledes 71 Aar gl.³⁾.

37. Peder Madsen København immatrikuleredes »ex schola patria« 9 Juni 1620 og var Skibspræst fra 1640.

1) Holmens Kirkebog. Kirkehist. Saml. 3 R. III, 130. V, 350. 363 f. Wiberg I, 528.

2) Kirkehist. Saml. 2 R. I, 105 f. 3 R. V, 350. Dsk. biogr. Lexikon IV, 314.

3) Lind, 420. Sj. Tegn. XXXI, 393. Holmens Ligbog.

9 Sept. 1650 skulde han hæve sin Løn paa Aalborghus. I Maj 1653 var han Skibspræst om Bord paa »Prins Kristian«¹⁾.

38. Peder Mogensen Skriver var Discipel fra Københavns Skole og blev indskrevet 2 Juni 1648 i Universitetets Borgerbog. 4 Juni 1657 blev »Magister Niels paa Holmen« af Kongen underrettet om, at Hr. P. M. S. var blevet antaget som Skibspræst²⁾.

39. Peder Pedersen (Horsens). Hans Skibspræst-Besolding begyndte 28 Sept. 1666 og endte 28 Marts 1667; Muus's Opgivelse, at han er sendt til Ostindien, er usandsynlig. 1670 døde Skibspræst P. P.s Hustru Margrete Klementsdatter, 57 Aar gl., og jordedes i »Holmens Kirkes Chors Urtegaard«³⁾.

40. Peder Povlsen (Roskilde) immatrikuleredes 7 Juni 1655 fra Roskilde Skole. 18 Juli 1666 lod Studiosus P. P. sig høre i Holmens Kirke for de 7 Censorer og blev vistnok ordineret 1 Avg. til Skibspræst. I Begyndelsen af næste Aar blev han Sognepræst i Gimlinge⁴⁾.

41. Peder Rasmussen var Skibspræst fra 1637. 31 Avg. 1649 maatte Klædekamret udbetale nogle Penge til Skibspræstens Begravelse⁵⁾.

42. Sten Mikkelsen havde maaske Tilnavnet Kongell og blev da immatrikuleret 25 Maj 1646. Han var i Juli 1657 Skibspræst om Bord paa »Frederik«.

1) Lind, 425. Sj. Tegn. XXXI, 393.

2) Sj. Tegn. XXXIV, 81.

3) Kirkehist. Saml. 3 R. V, 350. Lighbog.

4) Kirkehist. Saml. 3 R. V, 350. Wiberg I, 444. Holmens Kirkebog. I Regnskaberne forekommer, han ikke; han er maaske forvekslet med Peder Pedersen.

5) Lind, 424.